

François Marie Anthonioz

ფრანსუა მარი ანტონიოზი

FRANÇOIS MARIE ANTHONIOZ

ფრანსუა მარი ანტონიოზი

ავტორები:

ხელოვნებათმცოდნე თათია ღვინერია

ანთროპოლოგი ირაკლი ფიფია

რედაქტორი: ირაკლი ფიფია

თარგმანი: მაია გვითიძე

დიზაინი: რუსა გერგიშვილი

ფოტო: ნინო ჩხეთია, ზუკა ჩაჩანიძე

პროექტის განხორციელებაში განსაკუთრებული მადლობა:

გიორგი რამიშვილს, გიორგი ხარაბაძეს, მაია კოკოჩაშვილს

Authors:

Art critic Tatia Gvineria

Anthropologist Irakli Pipia

Editor: Irakli Pipia

Translating by: Maia Gviltidze

Design: Rusa Gergishvili

Photography by: Nino Chkhetia, Zuka Chachanidze

Special hanks to: George Ramishvili, George Kharabadze, Maia Kokochachvili

TSINANDALI MUSEUM

Silk Road Group

ფაბრიკა ზეს „სეზანში“
CEZANNE
PRINTING HOUSE

თბილისი/Tbilisi 2019

ISBN 978-9941-8-1454-9

მხატვარი მთვარიდან

თათია ღვინერია

ხელოვნებათმცოდნე

**“მხოლოდ გულით ხედავენ კარგად,
მთავარი უხილავია თვალთაგან”**

ანტუან დე სენტ ეგზუპერი

დღევანდელ დღეს, როდესაც ჯერ კიდევ თანამედროვე ხელოვნება და ხელოვნების კრიტიკა, ჭიდილშია ხელოვნების ძირითადი არსის, მისი მახასათებლებისათუმიმართულებებისგაგების, სადაც წაშლილია ზღვარი რეალურს და ირეალურს, წარმოსახვითს და ქმნილს, (ხელოვნების) სიკვდილსა თუ დაბადებას შორის, მიღმა, უჩუმრად ჩნდებიან მხატვრები, რომლებიც ამქოტურ, რთულ სამყაროში ცდილობენ იპოვონ არა საკუთარი ადგილი დედამიწაზე, არამედ საკუთარი თავის არსის გაგებას ჩასწვდნენ. ამ კოსმიურ ბალანსსა თუ დისბალანსში, მთვარეზე გამგზავრებული თუ იქიდან დაბრუნებული მხატვარი გრძნობისმიერი, ემოციური და ფაქიზია. ისტორიული მეხსიერება მისთვის წარსულია და ამავდროულად საფუძველი ახლის ქმნის, ახალი გზის ძიებისა თუ უბრალოდ სიცოცხლის აღქმის.

“1970-იანი წლები ის ათწლეულია, როდესაც ისტორიამ თავისი გეზი დაკარგა”. ამ პერიოდში ხელოვნების კრიტიკოსები მიიჩნევენ რომ გზის დაკარგვის მიზეზი, მკვეთრი და საცნობი მიმართულების არარსებობა იყო (ძირითადათ იგულისხმება აბ-

სტრატეგული ექსპრესიონიზმის დასასრული). თუმცა ამავდროულად არსებობდა გარკვეული სტილები, რომლებმაც საკმაოდ დიდ წარმატებას მიაღწია, როგორც არის ფერადი ველის ფერწერა, ფრანგული ნეორეალიზმი, მკვეთრი კიდეების აბსტრაქცია, პოპ არტი, ოპ არტი, არტე პოვერა და სხვა. ფაქტიურად 60-70-იანმა წლების ხელოვნებამ მოამზადა საფუძველი სრულებით ახალი ტიპის ხელოვნებისა, ეს არის ერთდროულად ისტორიული მიჯნა დასასრულის და ამავდროულად დასაწყისის - პოსტ მოდერნული ეპოქის.

სწორედ 70-იან წლებში, შემოქმედებით ასპარეზზე გამოდის ფრანგი მხატვარი ფრანსუა მარიანტონიონი, რომლისთვისაც ეპოქალური წარსულსა და მომავალს შორის ჭიდილი, ვნებათაღელვა თუ ისტორიული ქარცეცხლი, მის ცნობიერებაში, დაღეილი ისტორიული მეხსიერებით არის განპირობებული. მის შემოქმედებაში ასახული ამბები, ფაქტიურად მისი ცხოვრების ილუსტრაციაა, სადაც ეპოქალურად, თვალის გადავლევაც კი ცხადია მისი ცხოვრების რთული თუ ნათელი ეპიზოდების დასანახად.

ბაჰცემა

პირველი გამოფენა მხატვარმა რომში გახსნა. იტალიაში სადაც მარტივად შეხვედები შედევრებსა და კლასიკოსებს, მხატვრის საყვარელ გასართობად უცნობი მხატვრებისა და მოქანდაკეების ნამუშევრების თვალიერება იყო. ანონიმურობა, როგორც საკუთარი წარსულისგან, თითქოს საკუთარი სახელ-გვარისგან გაქცევა, რომელ ქანდაკებებში ყველაზე მძაფრად ჩნდება, რადგან შედევრალური ქმნილებები შედევრად რჩება, მის უკან კი უსახე-

ლო ავტორია, რომელიც დაცლილია ყოველგვარი ისტორიული პირობითობისგან და დროისა და სივრცის მიუხედავად მხოლოდ ქმნილებით ამყარებს კავშირს სხვასთან. ფრანსუა მარისთვისაც “ანონიმურობა” მეტად კომფორტულია, სადაც ის ჩნდება მხოლოდ არტისტი, შემოქმედი, რომელიც სრულებით მართა სამყაროს წინაშე. შეიძლება ამიტომაც არის რომ მხატვარი საკუთარ ნამუშევრებს, მცირე, უმნიშვნელო, დამლა ნიშნით აწერს ხელს.

რეალურად კი მხატვარი ხშირად გარბის.. უფრო მეტად ყოველდღიურობიდან. ბავშვობაშიც ხშირად გარბოდა სახლიდან და მდინარის პირზე საათობით უყურებდა მრეცხავ ქალებს. მისი სახელოსნო, მცირე, თანამედროვე კომფორტს მოკლებული – ესეც გაქცევაა.. გაქცევაა დღევანდელი დღისგან – გადატვირთული ქუჩების, ინტერნეტის უსაზღვრო ინფორმაციის, ტელეფონის გამუდმებული ზარის, გლობალიზაციის, პოლიტიკური ვნებათაღელვისგან.. თუმცა მეორე მხრივ ეს დაბრუნებაა.. დაბრუნება ბუნებრივ წიაღში, სადაც თითქოს უწონადო სივრცეში, ფანჯრებს მიღმა გიჟური სამყაროსგან დაცული ყოველდღე ელოდები მზის ამოსვლას.. და ხარობ ყოველი ახალი დღით...

კვალნი

მის სახელოსნოში უამრავი ნახატი ინახება. მხატვარი გამუდმებით, სისტემატიურად მუშაობს. ქმნის მცირე სკეჩ-ჩანახატებს, სხვადასხვა მასალასა და ტექნიკაში აკეთებს ლითოგრაფიას, გრაფიურას, კოლაჟს, ქანდაკებას მისი შემოქმედება გამუდმებული ძიებაა, შემოქმედებითი ძიება, სადაც მხატვარი ცდილობს ზუსტად, ადექვატური ფორმითა და მასალით

გადმოსცეს სათქმელი. როგორც თვითონ ამბობს, ქმნის პროცესში ის ყველაზე ბედნიერი და თავისუფალია. თავისუფალია მატერიისგან, როდესაც შემოქმედებასთან რჩება მარტო, პირისპირ, სადაც იარაღი, როგორც ინსტრუმენტი მხოლოდ მასალაა და ისიც იწყებს თავდაუზოგავ ბრძოლას – ბრძოლას თავისუფლებისთვის..ამავდროულად თავისუფლებისთვის ბრძოლა მისთვის ახლობელი და გენეტიკურია, ეს კარგად ესმის ავტორს. მისი მამა მიშელ ანტონიოში, საფრანგეთში კულტურის პოლიტიკას განსაზღვრავდა. მისი თაოსნობით განხორციელდა არაერთი მნიშვნელოვანი პროექტი. მათ ოჯახში იკრიბებოდნენ მხატვრები, მოქანდაკეები, გამუდმებით საუბრობდნენ მხატვრობაზე, პოეზიაზე, მუსიკაზე. ბავშვობიდან ხელოვნება მისთვის ბუნებრივი მდგომარეობა იყო, გამუდმებით მასზე ფიქრობდა, მეტიც რეალურად მისით ცხოვრობდა მხოლოდ. მისი შემოქმედების ეტაპები, დამთავალიერებლისთვის თვალის გადავლება შეიძლება იყოს, მხატვარი კი თითოეულ ეტაპზე ხელახლა დაიბადა და მოკვდა.. შემოქმედების თითოეულ პერიოდში, კონკრეტული სტილისტურ თუ ჟანრულ თემაზე მუშაობისას, ის ცდილობდა ბოლომდე გაცნობოდა და ჩაწვდომოდა თითოეულ თემას. ბოლომდე გაეგო და გაეთავისებინა ის. ბუნებრივია რომ მხატვრის შემოქმედების თითოეული პერიოდი ცალკეულ კავშირებსა და ინსპირაციებსაც მოიცავს, თუმცა საინტერესოა სწორედ ის ინსპირაციებს მიღმა ამოკითხული მხატვრის ხელწერა. თემები კი მრავალფეროვანია – დაწყებული რეალისტური, აბსტრაქტური, ფიგურატიული, კუბისტური, დეკორატიული თემებით დამთავრებული კოლაჟებითა და მცირე ზომის გრაფიკული ჩანახატებით. აღსანიშნავია ის, რომ თითოეულ თემაზე თუ პერიოდზე მუშაობისას (ეს შესაძლებელია რამოდე-

ნიმე წელიც გრძელდებოდა), მხატვარი არ უხვევს ხაზს და ცდილობს ბოლომდე ამოწუროს სათქმელი. მხატვრობა მისთვის მორალურია, პირადი მორალური მეტელსაც არასდროს ღალატობს..

სივრცე

ფრანსუა მარის შემოქმედებას ვერ დაახასიათებ კონკრეტულად ერთ მიმართულებად, რადგან ის მრავალმხრივი და მრავალფეროვანია. ცხადია თითოეულ პერიოდს აქვს ძლიერი და სუსტი მხარეები, თუმცა საერთო სტილისტური ნიშნად მის შემოქმედებაში ორი ფაქტორია განმსაზღვრელი. ეს არის ფერი და სივრცე.

თუ მხატვრის ადრეული პერიოდის ნამუშევრებს თვალს გადავაყვებით, აშკარად ჩანს, რომ მასთან სივრცე ფორმა-მოცულობის შედგენის ძირითადი კომპონენტია. სივრცე კრავს და აერთიანებს ნამუშევარს, რიგ შემთხვევაში ის ჰაერსაც კი ასახავს (1980-იანი წლები) მასში, თუმცა მოგვიანებით, 2000-იანი წლებიდან, სივრცე მის ნამუშევარში თითქოს “იტუმბება”, თუმცა კი არ ქრება, სადღაც უწონადო სივრცედ ტრანსფორმირდება.

სივრცის ვაკუუმი, ბოლო ნამუშევრებში ყველაზე მძაფრია. თითქოს მოცულობითი, მონუმენტური ფიგურები, ბოლომდე ისრუტავენ მათ. შესაბამისად, მეტიდატვირთვა, ფორმაფერის გამომსახველობაზე მოდის. სწორედ აქ არის საპასუხისმგებლო ასპექტი თუ რამდენად არის ადექვატური გამომსახველობა.

1980-90-იანი წლების აბსტრაქციები, მხატვრის შემოქმედების ერთ-ერთ ძლიერ მხარედ გვეჩვენება, სადაც ის ბოლომდე თავისუფალი, უშიშარი და

თითქოს მისტიკით გაჯერებული ცკია. ნამუშევრებში სივრცე ხალვათია, ფერთა გამა კი ხან კონტარსტებს, ხან მონოქრომულ პალიტრას დაფუძნებული, თუმცა ყოველთვის ზუსტად ამა თუ იმ ემოციის გადმომცემი.

დროთა განმავლობაში, ფერიც მის შემოქმედებაში განიცდის ტრანსფორმაციას. ადრეული პერიოდის მეტად სუფთა ფონებს, ნახევარტონები ემატება. ბოლო ნამუშევრებში მხატვარი სწორედ ფერით, უფრო ზუსტად კი ნახევარტონების კომბინაციით ქმნის ფორმას/მოცულობას. ალბათ სწორედ ამიტომ არის ბოლოდროინდელი ნამუშევრები უფრო მეტად დეკორატიული.

მეოთხედი

ფრანსუა მარის შემოქმედებაში ცალკე აღნიშვნის ღირსია, მცირე ზომის გრაფიკული ჩანახატები, რომელსაც ის თავისთვის, აკეთებს. ბლოკნოტებში ხშირად ჩანახატთან ერთად ტექსტიც წერია, რომლის ერთგვარ ილუსტრაციასაც ასახავს ნახატი. საიდუმლო ჩანაწერები ზოგჯერ უხილავ, საიდუმლო ისტორიებსაც ინახავს. მათ შორის ძალზედ საინტერესოა ეროტიული ჩანახატების მთელი სერია. ქალისა და კაცის სიყვარული, მხატვრის შემოქმედების ბოლო პერიოდშიც ჩნდება, თუმცა ამას ვერ დავარქმევთ ეროტიკას, აქ მხოლოდ მინიშნება ჩანს მისი. ხოლო რაც შეეხება ჩანახატებს, აქ ღიადა, გახსნილად და თამამად არის ნაჩვენები შიშველი სხეულები, რთული მოძრაობები, აქტი, ადამიანის ხორციელი ვნებები, რომელიც მცირე გრაფიკულ გამოსახულებებში, არიან ჩატედილნი. შეიძლება სწორედ ამიტომაც ისინი ძალზედ შთამბეჭდავ, დამოუკიდებელ პროექტს ქმნიან.

შემოქმედება ალბათ მისტერიაა, ხოლო ის ადამიანები რომლებიც შემოქმედებით ძალას აღვივებენ, მისტერიის მონაწილეები. შეიძლება ასეც დაერქვათ იმ ხალხს, რომელიც ყველაზე მთავარ სამყაროს აღქმასა და მის სიყვარულს აცოცხლებენ მხატვარში. საიდუმლოა დაფარულის შენახვა, ხოლო მისტიკა კი თვალთ უხილავის და გულით ნაგრძნობის სხვისთვის ჩვენების სწავლა. სწორედ ასე სათუთად ასწავლეს (დედამ) სამყაროს აღქმა და სიყვარული ფრანსუა მარის, მისი ხედვა, სამყაროს აღქმის მცდელობა რთული და წინააღმდეგობრივია.. წინააღმდეგობრივი უპირველესად საკუთარ თავთან რის გამოც ხშირად მთვარეზე უწევს დროებით გადასახლება. ამიტომაც დაერქვა ჩვენს წერილს ასე “ფრანსუა მარი მთვარიდან.”..

Tatia Gvineria

Art Critic

**"It is only with the heart that one can see rightly;
what is essential is invisible to the eye"**

Antoine de Saint-Exupery

Nowadays, when contemporary Art and art criticism still struggle to gain insight into the essence of Art, its peculiarities and movements, when the boundaries between the reality and illusions, between imagination and creativity and between the death or birth (of Art) are blurred, somewhere – in the middle of nowhere – there appear artists, in a tranquil and untroubled way, trying not to find a place of their own in this chaotic and turbulent earthly world, but to gain insight into the meaning of their own existence. In the midst of this cosmic balance or imbalance, artists who have flown to the Moon or have returned from their trip to the Moon are sensitive, emotionally delicate and fragile. Their perception of historical memory is that of the past and simultaneously a foundation to create something new, to pursue their quest for new ways or to gain insight into the life itself and their own existence.

"The 1970s was a decade when history derailed." Art critics of that period reckon that the reason for such a derailment was the nonexistence of a clear and distinct movement (mainly, the end of abstract

expressionism is meant). Though at the same time there were distinct styles, which have proved to be very successful, such as colour field painting, French neorealism, hard edge painting, pop art (popular art), op art (optical art), Arte Povera, etc. In fact the Art of the 60s and 70s prepared the ground for an entirely different type of Art, a historic merger of the end and the beginning – the Postmodernism era.

It was in the 70s when a French artist – François Marie Anthonioz – emerged in the world of Art; a relentless struggle between momentous past and the future, turmoil or crucibles of history deeply embedded in the consciousness of the artist is rooted in historical memory. Events reflected in his artworks literally illustrate his life and a glimpse of these artworks is enough to see the ups and downs in his life.

ESCAPE

The artist had his very first exhibition organized in Rome. While in Italy, which is so rich in masterpieces and classicists, the favourite pastime of the artist was to view works by unknown artists and sculptors. Anonymity, as a means to escape from one's past and one's identity, is strongly manifested in Roman sculptures, as the masterpieces by nameless artists and sculptors remain as masterpieces, whereas their authors are exempt from any kind of historic conventionality, bringing the authors and viewers closer, solely through their creations, despite the time and space separating them from one another. Anonymity creates a comfort zone for François

Marie as well, owing to which he remains as an artist, a creator, who is all alone in the world. Probably, that is why the artist signs his own works with tiny almost imperceptible symbols.

In fact the artist is in a constant state of escape, from his everyday life. As a child he used to run away from home and watch women doing laundry in the river. His studio, so tiny and devoid of every modern comfort, is an attempt to escape; escape from the present day overcrowded streets, information overload, continuous ringing of phones, globalization, political turmoil... But, on the other hand, it means a return, a return to one's own natural dwelling place, with zero-gravity inside, protected from the wild world raging beyond the window and looking forward to sunrise every single day and enjoying every new day...

TRACK

Numerous paintings are stored in the artist's studio. He works nonstop, creating miniature sketches and drawing, lithographs, engravings, collages, sculptures, using different materials and techniques... his work is a perpetual quest... sustained creative ferment, through which the artist tries to express his feelings and thoughts frankly, without distortion, using appropriate forms and material. As he admits, what he feels while creating is prodigious delight and freedom. He feels free from the material world, left all alone to face the challenge of creativity, and the only weapon at his disposal is the material and he starts a relentless fight - a fight for freedom. At the same time, he is well

aware that it is his destiny which leads him into this struggle and that he was born to fight for freedom. The artist's father - Michel Anthonioz was the one in charge of cultural policy in France. A number of important projects were implemented under his leadership. Their house was a frequent venue for artists, sculptors, who would gather and discuss art, poetry, music. Art has been something natural and familiar to him since his early childhood, it has always given him food for thought, more than that, for him Art was meant to be lived with. The works by the artist, as seen from the perspective of viewers, might show the stages of his creative life, whereas the artist experienced the death and rebirth every time he moved from one stage to another. While working on a particular style or genre at a particular stage in his creative life, he tried to get to know and gain deeper insight into the topic, to thoroughly study and master it. It is natural that each stage in the creative life of the artist involves individual connections and inspirations, which serve as driving forces behind his creations; though, the insights his artworks unveil in our own minds are the most interesting. The themes he touches upon are diverse - starting from realistic, abstract, figurative, cubistic and decorative themes, to collages and miniature sketches and graphic drawings. It is noteworthy that during a particular stage (which might have lasted for several years) in his creative life and while working on a particular theme, the artist would keep on the track trying to thoroughly cover the topic and express himself. Art is a moral value for him that he would never betray.

François Marie's creative works do not fit in a single movement as they are versatile and diverse. It is obvious that each stage in his creative life has its strong and weak sides, but the two determinant factors identified as common in the whole collection of his artworks are the colour and space.

While studying the artist's earlier works, it becomes obvious that the space is a basic component used by the artist to give a shape to his compositions. It is the space that binds up his artwork and gives it a finalized hue; in some of his artworks the space represents the air (in his paintings of the 1980s), though later, since the 2000s, the space in his paintings seem to be "pumped", but rather than disappearing, it is transformed into a zero-gravityspace.

A zero-gravityspace is most vivid in his latest artworks, in which massive and monumental figures seem to have absorbed the space. Therefore, these paintings seek to achieve expressiveness with the help of colours and shapes. The most important aspect that surfaces herein is how adequate the expression is.

One of the most significant stages in the creative life of the artist is the period of the 1980s-1990s and the abstract paintings belonging to this period, in which the artist appears to be free and courageous and as if saturated with mystics. In the artworks of this period the space becomes thinner and less dense and the colour palette is either contrasting or monochrome, though invariably expressing a particular emotion.

Over time, the colours too in his artworks undergo transformation: pure colours in his early paintings are supplemented by halftones in his later ones. In his latest works, the artist fills in a shape using colours, in particular, with some combinations of halftones. That is why his latest works appear to be more decorative than his earlier ones.

EROTICISM

François Marie's miniature graphic drawings, are worth mentioning. They appear in his notebooks and are sometimes preceded by some entries or texts, the drawings illustrating the texts. The entries in his notebook sometimes contain private and secret stories. Among them, a series of erotic drawings is very interesting. A topic of love between a man and a woman reappears in the latest works of the artist, though the works can be classified as erotic anticipation rather than eroticism. As for the sketches, they openly, boldly and explicitly depict naked bodies, intricate postures, acts, and passions, tightly fitted in the miniature graphic drawings. Presumably, that is the reason they represent a separate, impressive, independent project.

MYSTICS

Art can be a mystical experience and the individuals who instigate creativity are the main participants in this process. Persons, who incite in artists the most important - the perception of and love for the life and

the world around them can be described as such. The action of keeping something secret is secrecy, and teaching others how to show feelings and thoughts, invisible to the eye, is Mystics. That is exactly what François Marie was taught (by his mother) – how to perceive and love the life and the world around him; the artist's vision of the world, and the way he perceives the world is cumbersome and contradictory, foremost with regard to his own self, therefore the artist is obliged to fly to the Moon from time to time. Hence the title of our article "François De La Lune" (Artist from the Moon).

ირაკლი ფიფია

ანთროპოლოგი

პარიზის ერთ ძველ, საყვარელ უბანში სამსართულიანი სახლის მეორე სართულზე დიდი ნათელი ფანჯრებია, მის მიღმა კი სახელოსნო, აქ ყოველ დილით აქტიურად მუშაობს ერთი მხატვარი, ეროვნებით პარიზელი, როგორც თვითონ აღნიშნავს. ეს ფრანსუა მარი ანტონიოზია. პარიზი მისი ცხოვრების განუყოფელი ნაწილია.

„ყოველ დილას ფეხით გავწყვეტი პლას დე გოშს, შემდეგ მარგე გადავალ, ნოტრ დამს მივაკითხავ ავიგსები და შემდეგ შეიძლება კიდევ გავიდე სადმე, უმეტესად უკან ვბრუნდები სახელოსნოში და ვხატავ.“

ამ ქალაქისადმი უდიდესი სიყვარულის მიუხედავად, მის შემოქმედებაში პარიზის ღვთისმშობლის ტაძარსა თუ ეიფელის მრავალგზის გადახატულ ასლებს ვერ ნახავთ, ის ნამდვილ პარიზს ხატავს, ადამიანებს, აბსტრაქციებსა და იმ ფერადოვან სამყაროს რაც დილით გასულს ხვდება. ფრანსუას მუზა პირდაპირი გაურანდავი ემოციაა.

ყველაფერი კი ღრმა ბავშვობიდან დაიწყო...

„დაახლოებით ათის ვიყავი, როცა დედამ მთხოვა დამეხატა საშობაო ღია ბარათი ორგანიზაციისთვის¹, რომლის პრეზიდენტიც თვითონ იყო. ეს იყო

1. დედა: ჟენევიევა დე გოლი ანტონიოზი (1920-2002) საფრანგეთის საპატიო ლეგიონის კავალერი; მეორე მსოფლიო ომის დროს იბრძოდა საფრანგეთს გათავისუფლებისათვის.

2. ყველანი ერთად ღირსეულად მეოთხე მსოფლიოსთვის. (ATD Fourth World)

ჩემს წარმოდგენაში პირველი ოფიციალური შეკვეთა რაც შევასრულე. დავხატე შობის სცენა, როგორც შემეძლო. ამ სცენის დახატვისას საკუთარ თავში აღმოვაჩინე რომ ნახატს უნდა ჰქონდეს ერთი მთავარი თვისება, რაც მას უნიკალურს ხდის: ნამუშევარს უნდა ჰქონდეს ფრონტალური წყობა, მასში მოცემული სხეულები პირდაპირ ალაღადად უნდა გიყურებდნენ. პერსპექტივა ჩემთვის საერთოდ არაა მნიშვნელოვანი.“

ფრანსუა მთელი დარჩენილი ცხოვრება ამ მიგნების ერთგული რჩება. მისთვის პერსპექტივა და სამგანზომილებიანობა მნიშვნელობასაა მოკლებული. ყოველი ახალი კომპოზიციის შემქმნისას ეძებს ემოციურ კავშირს ნახატის შინაარსთან. მთავარი განწყობის გადმოცემაა. სწორედ ამიტომ ხატვისას კომპოზიციაში მოცემული ელემენტები ფრონტალურად და განსხეულებულადაა ნაჩვენები.

„კომპოზიციის აწყობისას სავსე და გარიედი ნაწილები თანაბრად მნიშვნელოვანია. ხეც ისევე მნიშვნელოვანია რაც მისსავე ტოტებს შორისაა. ნახატი ჩემთვის უფრო კედელია მასში შემავალი ნაწილებით. აქ ლურჯი და სივრცე კი არაა, არამედ კედელი ლურჯით აღსავსე; როგორც მთა ან რაიმე მყარი საგანი.“

მხატვრისთვის ბავშობიდანვე ხატვა რეალობიდან გაქცევაა. სტანდარტული სოციალური ურთერთობები მისთვის ყოველთვის უსაგნოდ რჩებოდა.

„ბავშვობიდან მახსოვს დედა მეძახდა ხოლმე ხუმრობით: „François de la lune“³⁴

უკვე მოგვიანებითაც ეს მარტოობის შეგრძნება ძლიერდება. 1968 წელს, როცა პარიზელი ახალგაზ-

3. ფრანგ. ფრანსუა მთვარიდან.

რდობა ქუჩებში იყო გასული საპროტესტოდ, ფრანსუა ცარიელ ლუვრში დადიოდა ნახატებიდან ინსპირაციის მისაღებად.

„დავდიოდი ცარიელ დარბაზებში და ვფიქრობდი ჩემს ცხოვრებასა და მოვალეობაზე. ნახატი ერთგვარი ნავია და მხატვრის ფუნქციაა ის სწორი მიმართულებით წაიყვანოს. ჩვენ ერთი ისტორიის ნაწილი ვართ და ეს უნდა შევიგრძნოთ.“

ფრანსუა მარი ანტონიოზმა მხატვრის ხელოვნება ანრი გოდართან ისწავლა. როგორც თავად ფრანსუა იხსენებს, მისი ხელმძღვანელი იყო მკაცრი მაგრამ შესანიშნავი თვალის (ხედვის) მქონე მხატვარი. იმ ეპოქის საინტერესო ხელოვნებებთან მეგობრობდა. 1974 წელს კი ორი წლით იტალიაში გაემგზავრა, იქ მედიჩების ვილაში ბალტუსმა (1908-2001) თავის შეგირდად აიყვანა. ეს იტალია-საფრანგეთის გაცვლითი პროგრამა იყო. ფრანსუა ორი წელი მხატვრის ხელოვნებას სწორედ ბალტუსთან ეუფლებოდა. ორი წლის თავზე პროგრამით გათვალისწინებული გამოფენა უნდა გამართულიყო. ეს იყო პირველი ოფიციალური გამოფენა მხატვარ ფრანსუა მარი ანტონიოზისათვის.

შემდეგ იყო არაერთი პერსონალური და ჯგუფური გამოფენები ამავე პერიოდში გაიცნო მან თავისი ცხოვრების მეგზური ასევე მხატვარი და მოქანდაკე მინო.

ფრანსუამ გამოხატვის ფორმები რამოდენიმეჯერ შეიცვალა, ყოველი ცვლილება მის ცხოვრებაში მიმდინარე ეპოქებს ასახავს. პირველი ასეთი რთული პერიოდი მამამისის⁴ გარდაცვალებასთანაა დაკავშირებული.

4. მამა: ბერნარ ანტონიოზი (1994-1921)

„მამის გარდაცვალებამ კაი ხნით დამამუნჯა, სიტყვებს ვერ ვპოულობდი და ვერც გამოხატვის ფორმებს, მაგრამ ორგანიზმი მაინც ითხოვდა მუშაობას...“

მხატვრის ამ პერიოდის ნამუშევრები უფრო კოლაჟებია; მათი დამზადება დიდ ფიზიკურ შრომასთანაა დაკავშირებული. ეს ერთგვარი რეალობიდან გაქცევის მცდელობაა. ფერი ქრება პალიტრიდან და კოლაჟი იკავებს მის ადგილს. მამას მხატვრის ცხოვრებაში დიდი ადგილი ეკავა. როგორც თვითონ იხსენებს მამამისთან ერთად ბევრს დადიოდა მთაში სალაშქროდ, ერთად მონბლანცს დალაშქრეს. მამასთან ურთიერთობა სიმბოლიზმითა და მისტიკითაა სავსე.

„ერთ ამბავს მოგიყვებით მუსიკის შესახებ და მგონი უკეთ გაიგებთ ჩემს დამოკიდებულებას ფიგურატიული და აბსტრაქტული ხატვის შესახებ: მამა ძალიან ავად იყო, უზარმაზარი სიმსივნე ჰქონდა, ოჯახში მხოლოდ მე და დედამ ვიცოდით, მეტი არავინ. დედამ ისიც არ იცოდა რომ მე ვიცოდი. ოპერაციამდე ორი საათით ადრე ვუსმენდი მოცარტის სიმებიან კვინტეტს #515, ძალიან მიყვარდა ეს კვინტეტი და ამ დღეს რაღაც ძალიან ამეკვიატა. დაუინებელი ვუსმენდი, მხოლოდ მოგვიანებით, კარგა ხნის შემდეგ გავიგე, რომ მოცარტმა ეს ნაწარმოები მამის სიკვდილის დროს შექმნა. მოცარტისთვის მამა ყველაფერს ნიშნავდა, მამამისმა შვილისთვის ყველაფერი გააკეთა. მოცარტის პასუხი მამის გარდაცვალებაზე ეს კვინტეტი იყო. მაშინ ეს არ ვიცოდი, უბრალოდ ამაღეუსმა დაწერა და ჩემმა პიროვნებამ ეს მიიღო. ხედავთ? ახსნა საჭირო არაა, გრძნობა თავის თავს პოულობს...“

ფრანსუა მარი ანტონიოზის შემოქმედებაში სტილზე ბიერთმანეთს ენაცვლებიან, მუდმივი კი ერთადერთ-

თი რამ რჩება, მხატვრის ემოციური დამოკიდებულება ნახატისა და ხატვის პროცესისადმი. მხატვარი თვლის, რომ ნახატს უნდა გააჩნდეს წარმომადგენლობითობა. ის დამოუკიდებლად უნდა არსებობდეს და ასხივებდეს ენერგიას.

„ყოველთვის მახსენდება ფერნანდო პესოას ერთი ფრაზა: <<მე მიყვარს ხეები, რადგან მათ არ ვჭირდება, რომ იარსებონ!>> მეც როცა ნახატს ვასრულებ, მან რომ იარსებოს მე აღარ ვარ საჭირო. იგივე კონცეფციაა“

ფრანსუას ხედვა არაა მე-20 ან 21-ე საუკუნეში გაჩერებული, მისთვის სამხატვრო სტილი დამოუკიდებელი მთავარი. ყოველთვის ცდილობს მთავარ ომში მორალთან ბრძოლაში გამარჯვებული გამოვიდეს. მისი აზრით თუ მხატვარს ემოცია აკლია, იგი ამ ტყუილის გადაფარვას სამხატვრო ტექნიკით ცდილობს. ხელოვანის ვირტუოზულობა კი ვერასდროს ფარავს ტყუილს. ნატახი მაინც მკვდარი რჩება, ტყუილს ვერ დამალავ.

ფრანსუას ცხოვრებაში დანაკარგები ბევრი იყო, მაგრამ მხატვარი მაინც აგრძელებს ცხოვრებას. მეგზურად კი ბავშვობაში დედის ნასწავლი ფრაზა მიყვება: „ყველაფერი რაც გჭირდება შენშია, უბრალოდ იმუშავე ამაზე. ირწმუნე საკუთარი თავის...“

ახლა 2019 წელია და მხატვრის შემოქმედებაში ისევ დაბრუნდნენ ფერები, ისევ ახალი ეპოქაა, ძველი გულწრფელობით და ახალი შემართებით.

ფრანსუა მარი ანტონიოზმა საკუთარი შემოქმედების მრავალი ათეული წლის ნაშრომიდან 40 ნამუშევარი წინანდალს უსასყიდლოდ უსახსოვრა.

საქართველო ჩემს გულს ისე შეეხო,... კარგად აღბათ ვერც ამოვთქვამ... ქვეყანა, რომელსაც წინააღმდეგობის გაწევის სურვილი აქვს, და ამას უსასრულოდ აკეთებდა. რწმენა თავისი გულწრფელი სიმართლის...

16-ის ვიყავი როცა პირველად იტალიაში ვიმოგზაურე მეგობრებთან და ოჯახთან ერთად. შემიძლია ვთქვა, რომ საქართველოში მოგზაურობისას იგივე გრძნობა დამეუფლა რაც მაშინ, 50 წლის წინ იტალიაში. თქვენ გაქვთ ყოველდღიურობის შეგრძნება, არ გეშინიათ თანამედროვე ტექნოლოგიებისა, მაგრამ ამის მიუხედავად მაინც თქვენს მკლავს ეყრდნობით და ამაზე თქვენი მთავარი ხიბლიც დაყრდნობილი: ღვინო, ეს თქვენი შესანიშნავი ღვინო... მუსიკა, და ყველა ქალბატონი, ქალი, რომელიც დედოფალია თქვენში.

ერთხელ ჩვენს საერთო მეგობართან გიორგი რამიშვილი მივიდა და იქ ჩემი ერთი ნამუშევარი მოსწონებია, შემდეგ მე მეწვია სახელოსნოში, შემდეგ 2015-ში წინანდალში მე და მინომ (მეუღლე) გამოფენა მოვაწყვეთ იქ თქვენ გაგიცანით! ძალიან მიხარია, რომ საქართველოს სახით ჩემი გულის ახალი ნავსაყუდელი ვიპოვე.

კარგად მესმის საქართველოსი, მეც პარტიზანების შვილი ვარ. ჩემი ორივე მშობელი ომის დროს თავისუფლებისთვის იბრძოდა. მამა ომის დროს გამომცემელი იყო. აკრძალულ პოეტებს გამოსცემდა. არაგონელს, ელუარს და სხვებს. დედა... ომის დეპორტაციიდან დაბრუნების შემდეგ 33 კილო იყო, მონაზვნად აღკვეთა ჰქონდა გადაწყვეტილი, მაგრამ შემდეგ შენევაში ერთი გამომცემელი გაიც-

ნო, მამაჩემი. ჩემი დედ-მამა საფრანგეთის კეთ-
ლდღეობისთვის იბრძოდა. ამ წინააღმდეგობის
სულისკვეთების კარგად მესმის. ამიტომაც გადავ-
წყვიტე, რომ ჩემი ცხოვრების ნაწილი სამუდამოდ
დამეკავშრებინა თქვენთან, წინადალთან, საქარ-
თველოსთან...

Irakli Pipia

Anthropologist

In one of the cute old Parisian arrondissements, beyond the bright windows of the second floor of a three-storey house, there is a studio, where an artist - François Marie Anthonioz - can be found working diligently every morning - he is a Parisian by nationality, as he describes himself. Paris is an integral part of his life.

“Every morning I walk along Rive gauche, then down Marais to the Notre-Dame de Paris Cathedral, get imbued and inspired and then I may go somewhere or, oftentimes, back to my studio and start painting”.

Despite his strong passion for this city, one cannot find multiple copies of the Notre-Dame de Paris or of the Eiffel Tower among his works. What he paints is a real Paris, people, abstractions, and the colourful world, which he finds while walking in Parisian streets in the morning. Raw and unblemished emotions become François' muses.

It all started in his early childhood...

“I was about 10 when my mother¹ asked me to paint a Christmas card for an organization² - my mother was the president of that organization. In my memory this

1. François Marie Anthonioz's mother: Geneviève de Gaulle Anthonioz (2002-1920) Chevalier of the Legion of Honour (Knight of the French National Order); she fought for the liberation of France during World War II.

2. ATD (All Together in Dignity) Fourth World

was the very first task I was officially commissioned to fulfil. I painted a Christmas scene, I did what I could. While working on that scene I found out that a piece of art should have one main feature that makes it unique: an art composition should have a frontal structure and the objects depicted in the composition should look straight at the viewers. The perspective is not important for me at all“.

François has remained committed to this finding throughout his creative life. Neither perspective nor three-dimensionality make any sense for the artist. While working on each new composition he is in search of an emotional connection with the content of the painting. What really matters is to convey presence. That is why the components in his compositions are depicted frontally and are personified.

“When creating a composition, full i.e. positive and empty i.e. negative spaces are equally important. A tree in the painting is as important as the space between its branches. A painting for me is more of a wall - a two-dimensional plane, with its component parts. In a piece of art, the blue sky is more of a wall filled with blue paint than a space, just like a mountain or other solid object.”

Since his early childhood, working on his pieces of art has been a means to escape from reality. He has always found standardized social relations futile.

“From my early childhood I remember my mother calling me: „François de la lune”³ as a joke.

Later, the feeling of solitude and loneliness became stronger. In 1968, when young Parisian protesters

3. French. François from the Moon.

took to the streets of Paris, François would walk in the empty Louvre Museum to get inspiration from artworks displayed there.

“I would walk through empty halls, pondering my life and my obligations. A piece of art is like a boat and the artist is required to accurately navigate that boat. We are part of one history and we should acknowledge this.”

François Marie Anthonioz studied Art with André Godard and, according to François, his teacher was strict but the one having his own artist's eye. There were many interesting artists among his friends. In 1974, François Marie Anthonioz participated in an exchange programme between Italy and France and went to Italy, where he started as an apprentice to the artist Balthus (1908-2001) at the Villa Medici. François mastered the art of painting with Balthus for two years. François Marie Anthonioz had his first official exhibition organized under the programme at the end of his apprenticeship.

This was followed by a number of personal and group exhibitions and that was when he met his future spouse – Mino, a painter and a sculptor.

During his creative life, François Marie Anthonioz has changed his forms of expression several times and each change represents a certain stage in his personal life. The very first change is associated with sensitive time in his life – his father's⁴ death.

“My father's death deprived me of the ability to speak, I could find neither words nor the forms of expression but I still felt the urge to paint...”

4. François Marie Anthonioz's father: Bernard Anthonioz (1994-1921)

Majority of François Marie Anthonioz's works of that period are collages; they require hard labor. This is an attempt to escape from reality... Colours disappeared and were replaced by collages. François's father was a very important figure in the artist's life. He recalls their hikes in the mountains with his father; once they even hiked around the Mont Blanc. The artist's relationship with his father is fraught with symbolism and mysticism.

"I will tell you my story associated with music and you will be able to better understand my attitude to figurative and abstract painting: my father had a serious disease – he had been diagnosed of cancer and there were only my mum and me and no one else who knew about his condition. My mother had no idea that I knew about my father's illness. He had to be operated on and two hours before his surgery I started listening to Mozart's string quintet #515. I was extremely fond of this piece of music and, that day, I felt a sudden urge to listen to it. And I did. Only later did I learn that Mozart had composed that piece of music when his father was dying. His father meant a lot for Mozart. He had done everything for his son. That quintet was dedicated to the death of Mozart's father. But then I knew nothing about it. The fact was that Amadeus composed it and it was somehow revealed to my subconscious mind. See? There is nothing to be explained further, emotions speak for themselves..."

François Marie Anthonioz's creative works differ in style, the only thing that remains unchanged is the emotional link between the artist and his artwork,

between the artist and the process of creation. The artist believes that any artwork should represent an object and should be independent and emit energy.

„Fernando Pessoa's words, which are always on my mind, sound like this: <<I love trees because they do not need me to exist!>> When I create a painting, it no longer needs me to exist. This is a similar concept”.

François' vision goes beyond the 20th or 21st century; artistic style or fashion is not what matters to him. He would not give up on trying to win victory in the main war, to win the battle against morals. He believes that in case an artist lacks emotions, he will try to disguise lies and make up for the deficiency using artistic techniques. But virtuosity can never disguise a lie. The painting can't be brought to life, lies cannot be disguised.

François has had many downs during his life, but he would survive and continue, guided by the words his mother taught him when he was a child: “Everything you need is inside you, you have to work to bring it out and you have to build confidence in your abilities...”

Now it is 2019 and colours have come back to his artworks, now is the start of a new stage, and the artist embarks on the road filled with his usual sincerity and new enthusiasm.

François Marie Anthonioz has presented Tsinandali with 40 artworks from his collection, he has created over decades.

WHY TSINANDALI?

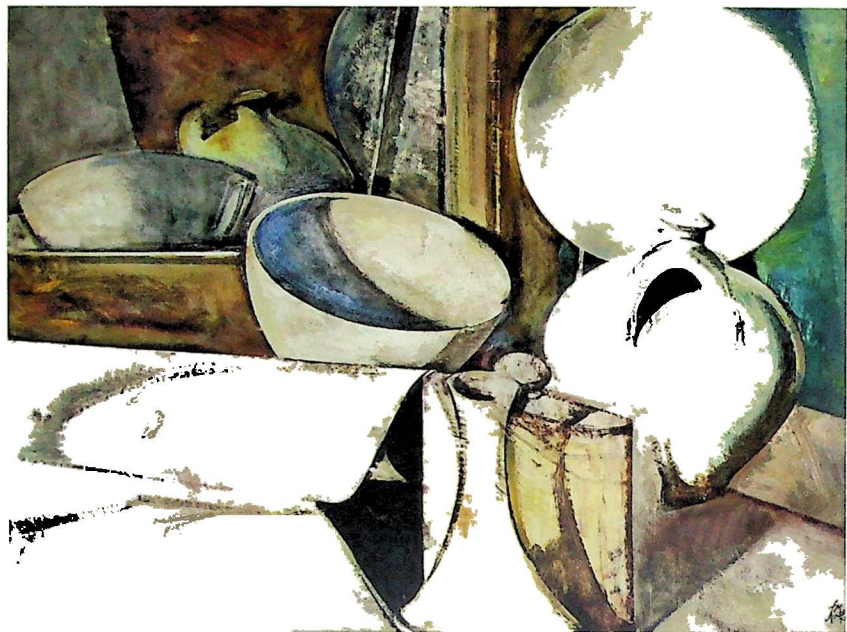
Georgia has touched me so deeply that I will probably be unable to find the right words to express it properly... a country, which has an innate desire to resist, and has infinitely done so; a country which strongly believes in its sincerity and truth...

I was 16 when I travelled to Italy for the first time with my friends and family. I have to admit that when I first visited Georgia I had the same feeling as 50 years ago while visiting Italy. You live from day to day, you do not eschew modern technologies, but whatever you do you still do much of it with your own hands and this is your charm. Wine... your wonderful wine... your music, and your women, each of them resembling a queen.

Once Giorgi Ramishvili visited one of our common friends and he found one of my works interesting; then he visited me in my studio and in 2015 Mino (my wife) and I organized an exhibition in Tsinandali and it was there that I met you! I am so happy that I have found a new niche for my heart here in Georgia.

I understand Georgians very well, I am the son of the resistance. Both of my parents fought for freedom during the war. My father was a publisher during the war. He used to publish prohibited authors like Aragon, Éluard, and others. My mother... on her return to France after having been deported during the war, weighed only 33 kilos and she had decided to apply to become a nun, before meeting

a publisher - my father, in Geneva. My parents fought for a better future of France. I know well what having the spirit of resistance means. That is why I have decided to devote part of my life to you... to Tsinandali... to Georgia...

მაგიდა/Table

1987

ზეთი, ქაღალდი/oil, paper

39 x 50 cm

მაგიდა/Table

1987

ბეზი, ქაღალდი/oil, paper

50 x 38,5 cm

მაგიდა/Table

1988

ზეთი, ქაღალდი/oil, paper

38,5 x 50 cm

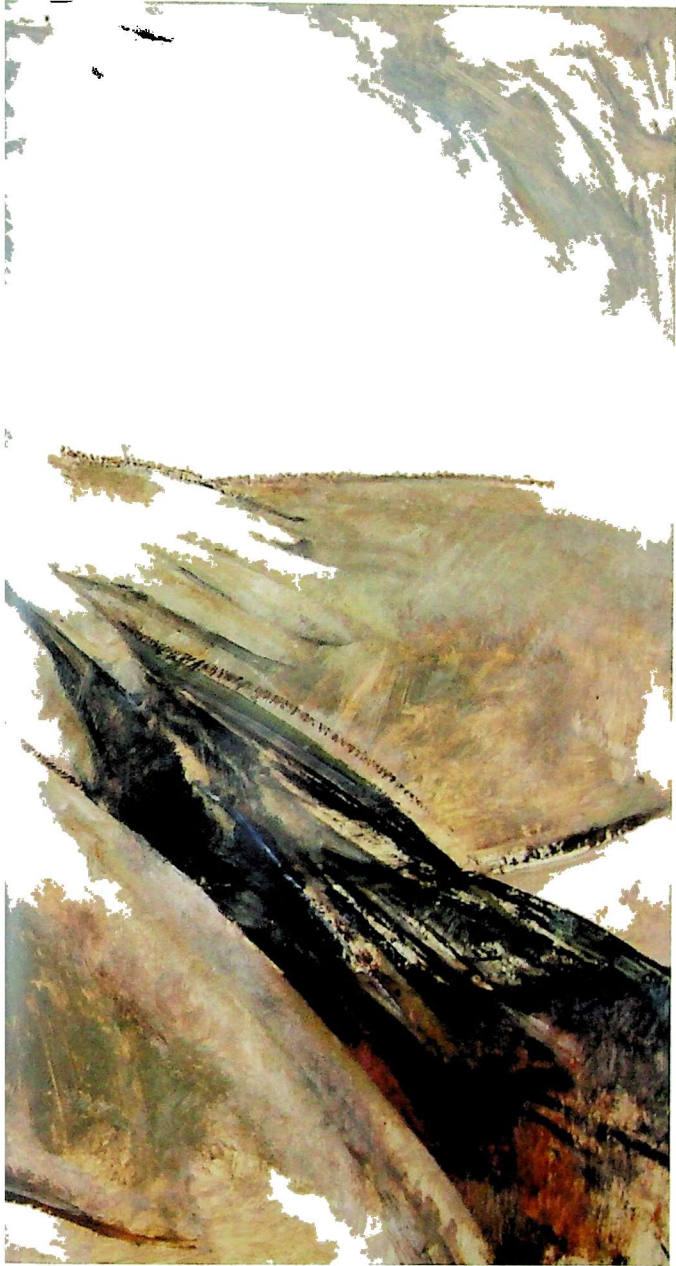
სახელოსნო/Atelier

1989

ზეთი, ქაღალდი/oil, paper

65,5 x 50 cm

ნოე/Noe

1990

გეთი, ქაღალდი/სი, paper

38,5 x 50 cm

რივიერა/Riviera

1997

პასტელი, ტემპერა, ქაღალდი/pastel, tempera, paper

56,5 x 76 cm

აკრობატები/Acrobats

1997-99

პასტელი, ქაღალდი/crayon, paper

38 x 57 cm

ელფები/Elves

1998

პასტელი, ქაღალდი/crayon, paper

38,5 x 57 cm

ნინო ორგოი/New York
1998

პასტელი ქაღალდი/crayon, paper
38,5 x 57 cm

ზაფხული ზღვაზე/Summer by the sea

1998

პასტელი, ტემპერა, ქაღალდი/pastel, tempera, paper

57,5 x 71 cm

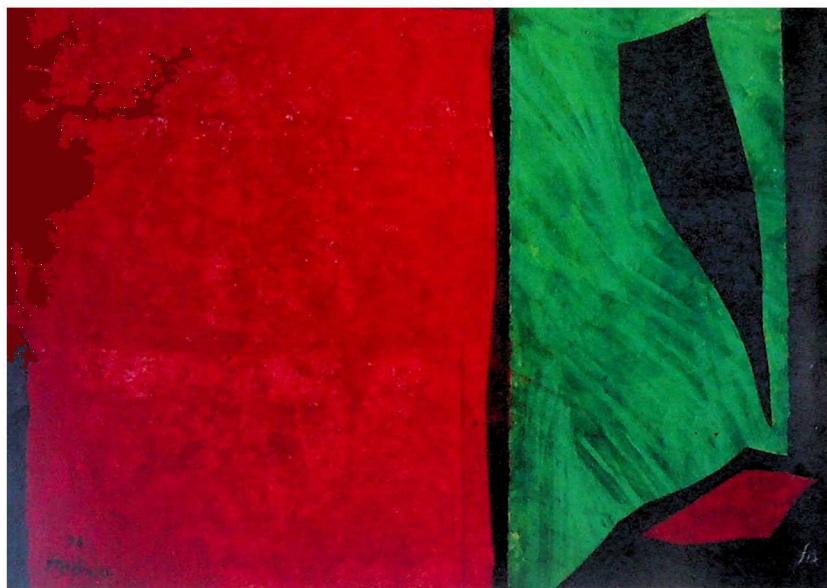

ხარები/Toros

1998

კოლაჟი, აკვარელი, ქაღალდი/collage, watercolor, paper

41,5 x 75,5 cm

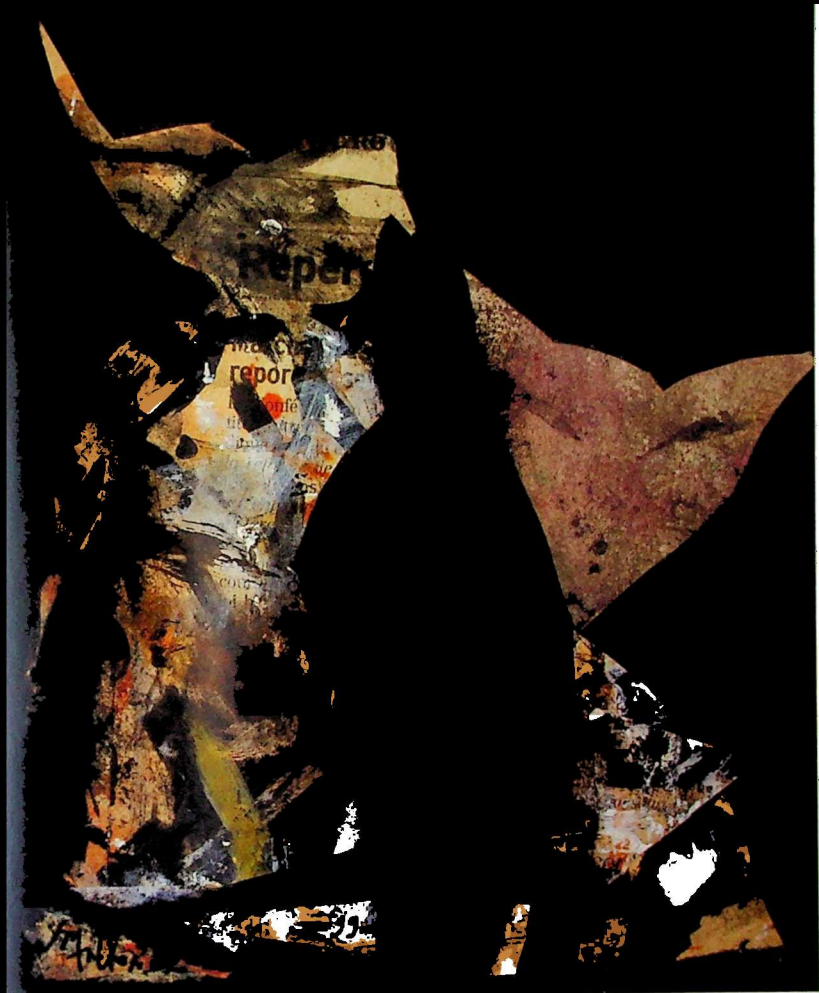

აბსტრაქცია მწვანით/Abstract with green

1998

კოლაჟი, ფიქალი/collage, slate

30 x 22 cm

სენტიმენტალური გარყვნილები/Sentimental libertines

2009

გალერეა "სენტიმენტალური გარყვნილები"

ქუთაისი, საქართველო

Nocturne

1953

acrylic on paper, collage, paper

63 x 56 cm

კოლაჟი ნაცრისფერ ფონზე/Collage on gray background

2000

კოლაჟი, ქაღალდი/collage, paper

78 x 53 cm

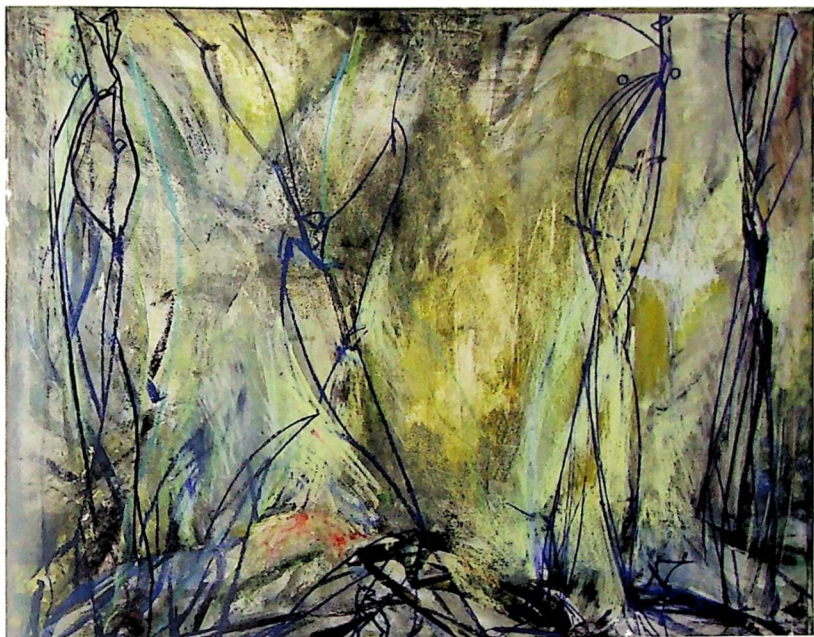

ბლაფი/Beach

2000

ტემპერა, ქაღალდი/tempera, paper

23 x 57 cm

მსვლელობა/Procession

2000

ტემპერა, ქაღალდი/ Tempera, paper

51 x 65 cm

თეთრი წითელზე/White on red

2000

მელანი, ტემპერა, ქაღალდი/ink, tempera, paper

55,5 x 75,5 cm

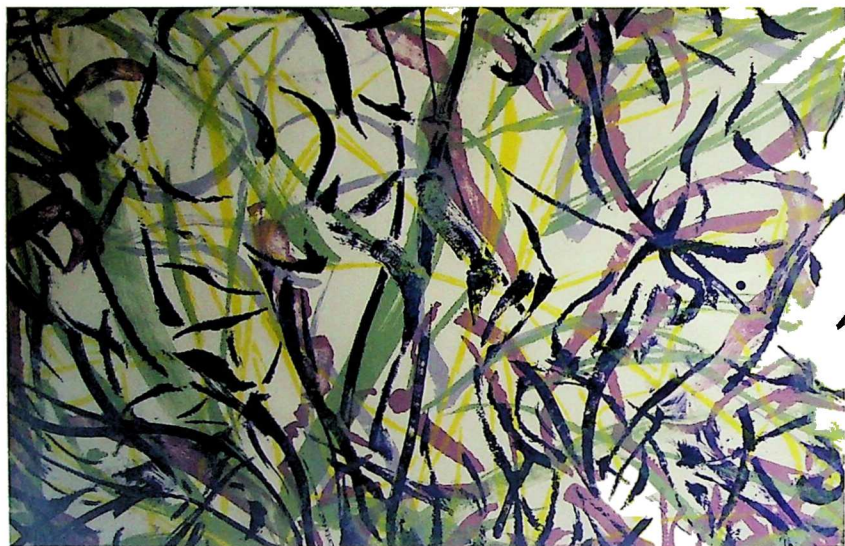

Dancing in the dark

2000

პასტელი, მელანი, აკვარელი, ქაღალდი/pastel, ink, watercolor, paper

38,5 x 57 cm

აბსტრაქცია/Abstract

2001

ლითოგრაფია, ქაღალდი/lithography, paper

74,5 x 107,5 cm

გიორგი/Circus

2001

ღებვა, ტემპერა/tempera, paper

76,5 x 57 cm

ლინოგრაფიურა №37/ Linocut №37

2001

ლინოგრაფიურა, ქაღალდი/linocut, paper

65 x 50 cm

ლინოგრაფიკა №36

2001

ლინოგრაფიკა, ქაღალდი/linocut, paper

65 x 50 cm

აბსტრაქცია/Abstract

2001

ლითოგრაფია, ქაღალდი/Lithography, paper

76 x 56,5 cm

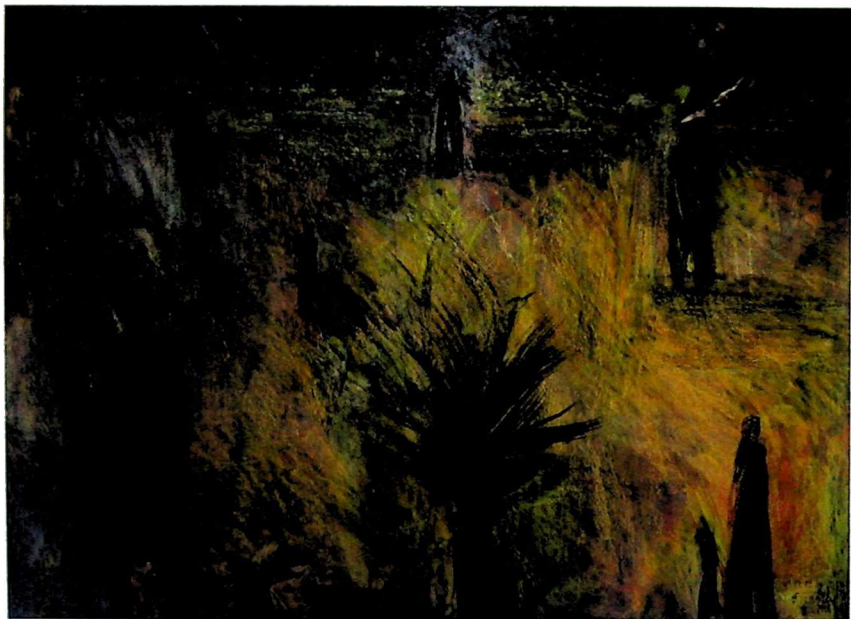

აბსტრაქცია ნარიჯისფერში/Orange abstraction

2001

ლითოგრაფია, ქაღალდი/lithography, paper

65 x 100 cm

დაშვიდობება/Farewell

2002

ტემპერა, ქაღალდი/tempera, paper

58 x 76.5 cm

მთვარის ქვეშ/Under the moon

2002

ჩინური მელანი, გუაში, ქაღალდი/Chinese ink, gouache, paper

50 x 70 cm

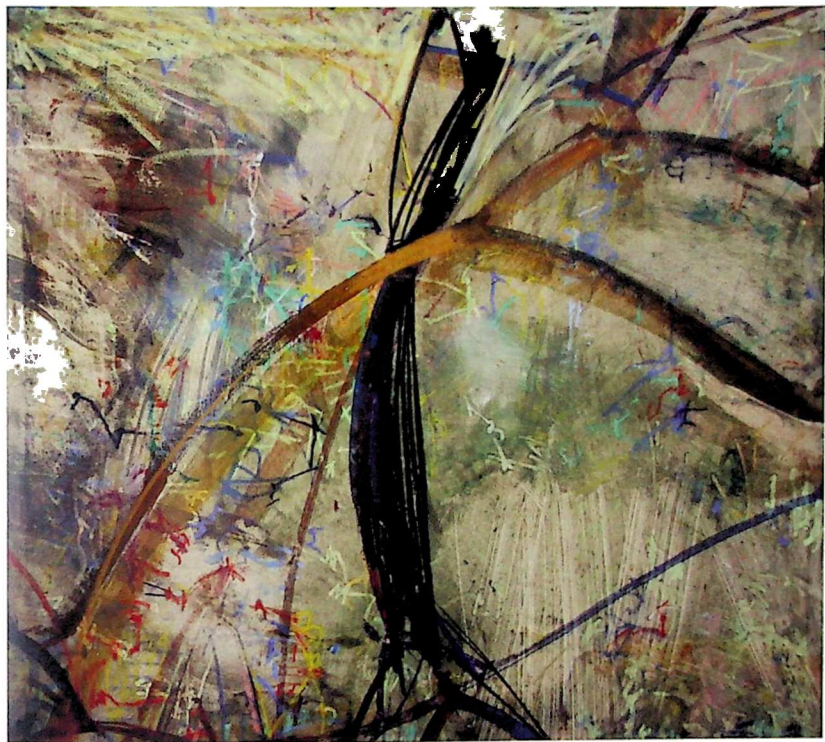

ზღვასთან/In front of the sea

2004

პასტელი, ქაღალდი/pastel, paper

50,5 x 66 cm

აკრობატი/Acrobate

2004

ტემპერა, ქაღალდი/tempera, paper

53 x 57 cm

ოლოსა/ Olosa

2004

კოლაჟი, ფერფიცარი/ collage, c

15,5x10,5 cm

ლურჯი აბსტრაქცია/Blue abstraction

2005

აკვარელი, მელანი, ქაღალდი/watercolor, ink, paper

54 x 76.5 cm

სანაპიროზე/Beach

2005

ტემპერა, ქაღალდი/tempera, paper

50 x 65 cm

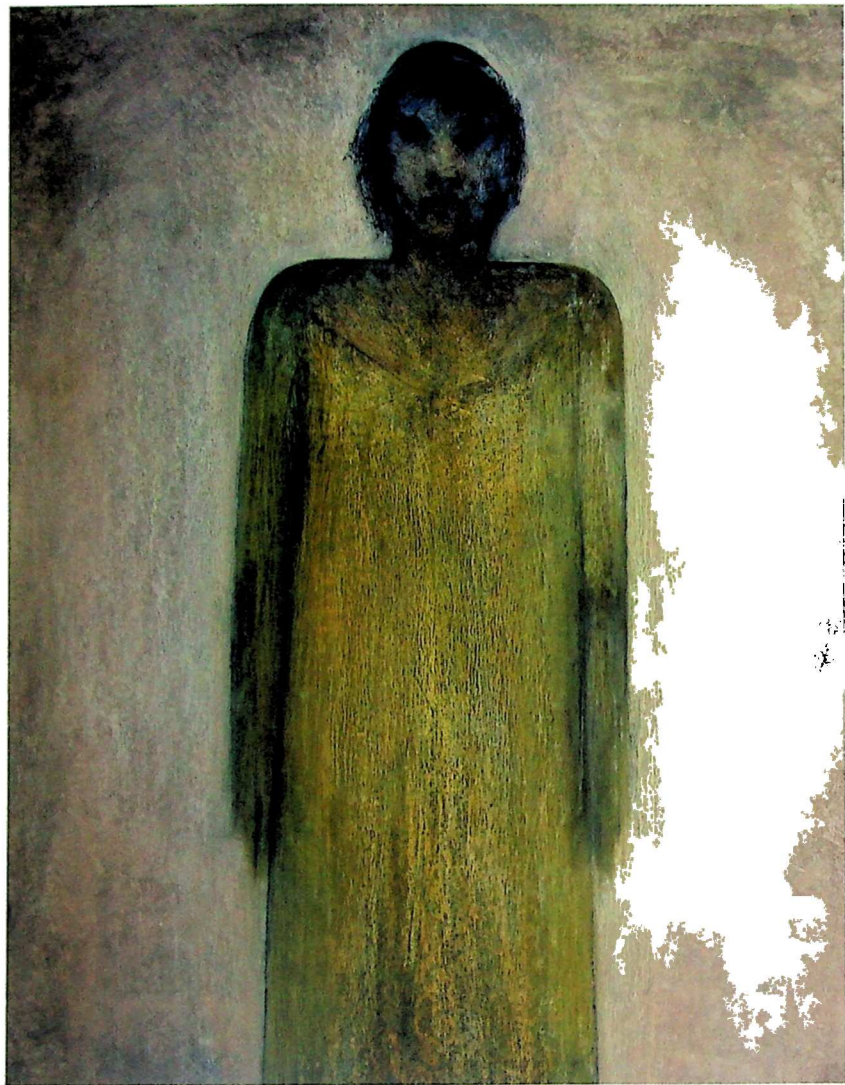

სამნი/Three

2005

პასტელი, ქაღალდი/pastel, paper

39 x 38 cm

ლიზი/Liz

2010

პასტელი/Pastel

76,5 x 57 cm

საყვარლები/Lovers

პასტელი, ქაღალდი/pastel, paper
75 x 57

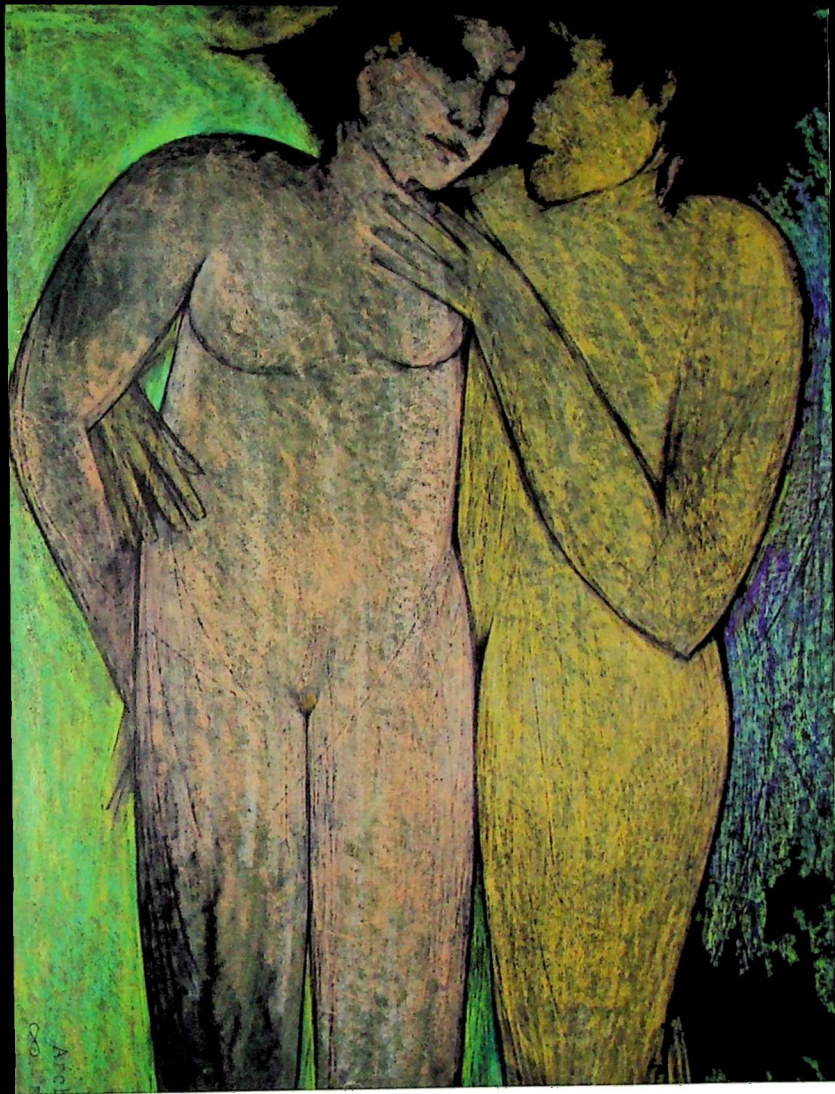

შებოცვა/Alcove

2016

პასტელი, ქაღალდი/pastel, paper

57 x 77 cm

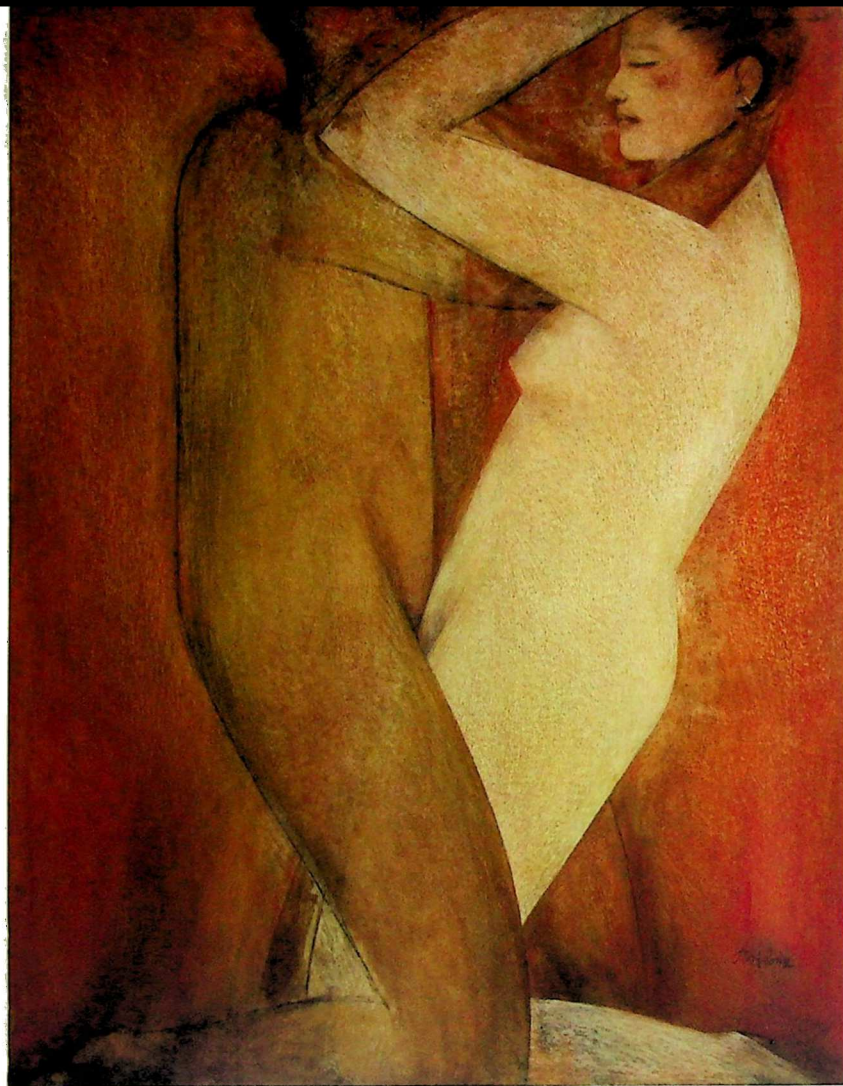

საიდუმლო/Secret

2018

პასტელი, ქაღალდი/pastel, paper

11 x 56,5 cm

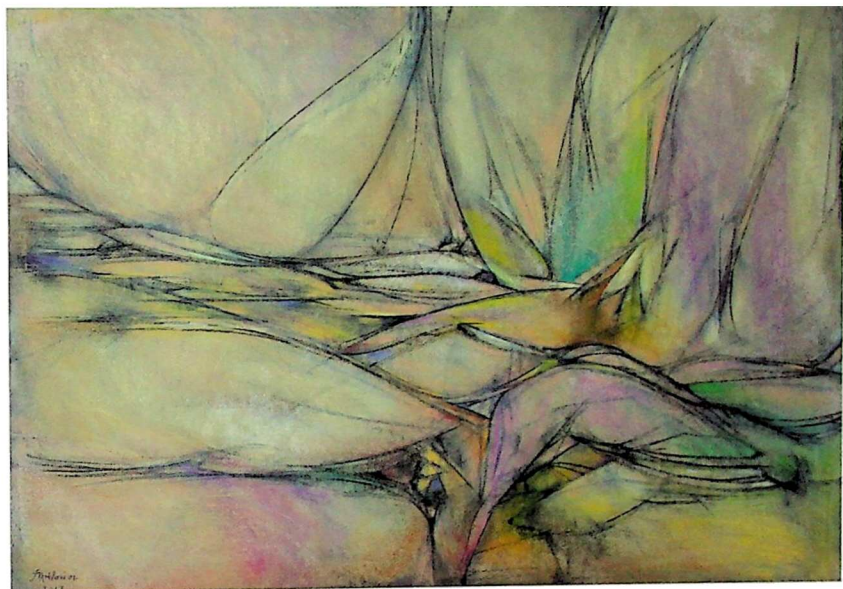

შემოხვევა/Embrace

2016

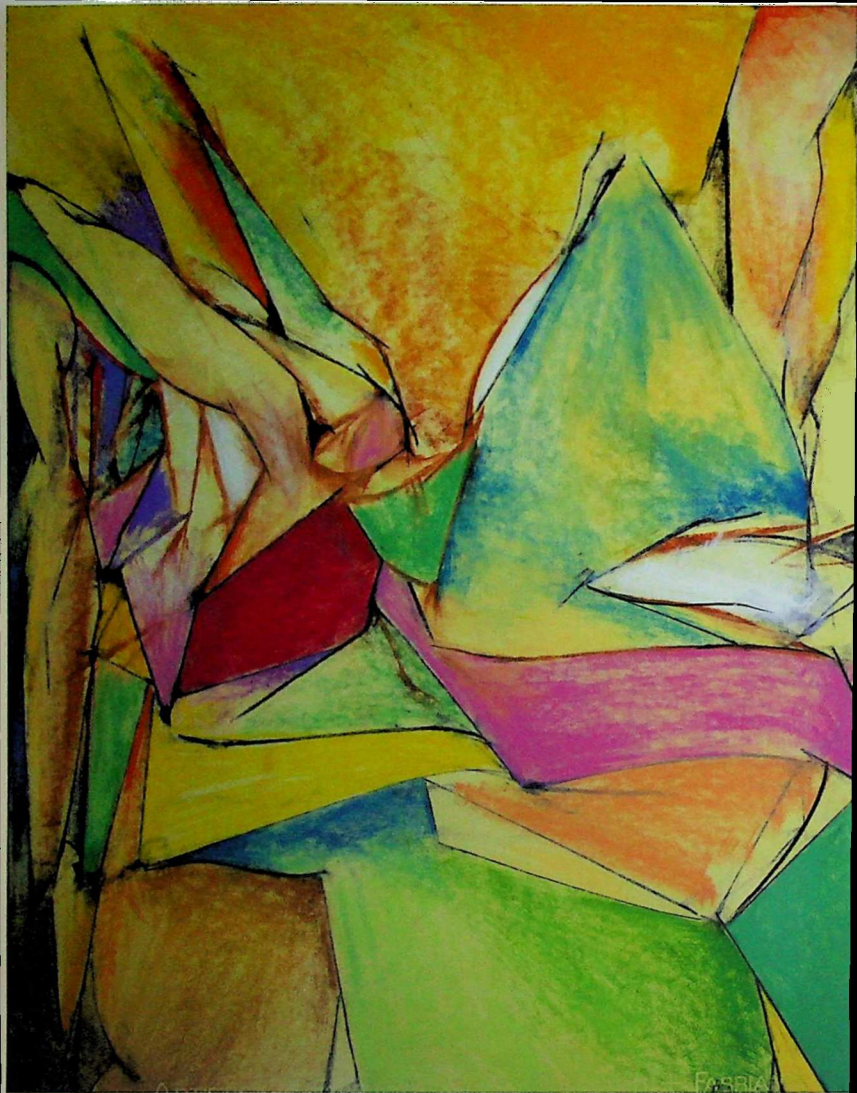
პასტელი, ქაღალდი/pastel, paper

76,5 x 57 cm

რივიერა/Riviera
2017

პასტელი, ქაღალდი/pastel, paper
56 x 77 cm

სეზილია/Cicilee

2018

ტემპერა, ქაღალდი/tempera, paper

76,5 x 56 cm